

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Ανακεφαλαιοποίηση – κόκκινα δάνεια

Με βάση την «Εκθεση για την Ανακεφαλαιοποίηση και Αναδιάρθρωση του Ελληνικού Τραπεζικού Τομέα», που συνέταξε η Τράπεζα της Ελλάδος και οποία δημοσιεύτηκε την 27η Δεκεμβρίου 2012, το σύνολο των ζημιών των τραπεζών που προέκυψαν από την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους (PSI -37,7 δις ευρώ) και τον πιστωτικό κίνδυνο (-46,8 δις ευρώ) υπολογίζονται στο ποσό των 84,5 δις ευρώ, και το οποίο αντιστοιχεί στο 42% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας. Οι εν λόγω απώλειες σε μεγάλο βαθμό αντισταθμίζονται από τις προβλέψεις (30,5 δις. ευρώ) και την προβλεπόμενη κερδοφορία για την τριετία 2012-2014 (11,4 δις ευρώ), δίχως ωστόσο η αντιστάθμιση να δύναται να διασώσει τα κεφάλαια των τραπεζικών μετόχων. Συνέπεια της οικονομικής κρίσης υπήρξε η εκμηδένιση του συνόλου των κεφαλαίων των μετόχων των τραπεζών, ύψους 22,1 δις ευρώ, ενώ μετά την επίπτωση του PSI και του πιστωτικού κινδύνου η καθαρή θέση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος διαμορφώνεται στα -20 δις ευρώ.

Με σκοπό την κάλυψη του απαιτούμενου δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας στο 9% και που προϋποθέτει την αναπλήρωση των απολεσθέντων κεφαλαίων και την ενίσχυσή τους με καινούργια κεφάλαια έως το τέλος του 2014, οι τράπεζες πρέπει να αντλήσουν συνολικά 40,5 δις ευρώ. Όσον αφορά τις τέσσερις συστημικές τράπεζες (Εθνική, Eurobank, Alpha και Πειραιώς) στο εννεάμηνο εμφανίζουν αρνητικά ίδια κεφάλαια, ύψους 8,1 δις ευρώ σε επίπεδο τράπεζας, ενώ επιπροσθέτως 4,5 δις ευρώ σε επίπεδο ομίλου. Για την κάλυψη των χαμένων κεφαλαίων, και προκειμένου να ενισχυθεί η κεφαλαιακή τους επάρκεια με τις απαιτήσεις της ΤτΕ, οι τέσσερις μεγάλες τράπεζες θα ανακεφαλαιοποιηθούν με ποσό 27,5 δις ευρώ.

Όσον αφορά στο κρίσιμο θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η αναμενόμενη ζημιά των εγχώριων τραπεζών ανέρχεται στο ποσό των 46,8 δις ευρώ (συνυπολογιζόμενων των δανείων σε Ελλάδα και το εξωτερικό). Ο πιστωτικός κίνδυνος, όπως υπολογίστηκε από τη διαγνωστική μελέτη της BlackRock, ανέρχεται σε 36,8 δις ευρώ, ενώ 8,2 δις ευρώ επιπροσθέτως υπολογίζονται οι αναμενόμενες απώλειες από τα χαρτοφυλάκια δανείων εξωτερικού συν 1,8 δις ευρώ από δάνεια σε εταιρείες με σημείο αναφοράς το ελληνικό Δημόσιο.

Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα του τύπου, η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας φέρεται, ότι έχει ζητήσει την επικαιροποίηση των στοιχείων της μελέτης της BlackRock με βάση τα νέα δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί στην εγχώρια αγορά, τα οποία δείχνουν, ότι η κατάσταση όσον αφορά τα επισφαλή δάνεια έχει επιδεινωθεί και ότι εξαιτίας αυτού του λόγου θα αυξηθούν οι κεφαλαιακές ανάγκες της τράπεζας, που έχουν προσδιοριστεί στα 9,7 δις ευρώ. Σύμφωνα με το ίδιο δημοσίευμα, η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής, που έχει προγραμματιστεί να γίνει το Σεπτέμβριο, θα πραγματοποιηθεί σε δύο δόσεις, ενώ η διοίκηση της τράπεζας υπολογίζει τις συνολικές ανάγκες της ανακεφαλαιοποίησης στα 33 δις ευρώ, αντί για 27,5 δις ευρώ που είχε αρχικώς υπολογιστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Συγκεκριμένα, τραπεζικές πηγές αποδίδουν τις πιθανότητες αύξησης του τελικού ποσού της ανακεφαλαιοποίησης σε δύο παράγοντες: στην αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και που δεν είχαν επαρκώς προβλεφθεί από την BlackRock, αλλά και στη μεγαλύτερη των εκτιμήσεων ύφεση και ανεργία που θα καταγράψει μελλοντικά η χώρα. Υπό το πρίσμα αυτό, και σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, επιθυμούν μία πολιτική αυξημένων προβλέψεων ενόψει των αναθεωρημένων business plans που θα υποβάλουν στις αρμόδιες αρχές, ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αποτελούν τον σοβαρότερο παράγοντα κινδύνου όσον αφορά τη λειτουργία του εγχώριου τραπεζικού κλάδου και που μπορούν να δημιουργήσουν σοβαρά προσκόμματα στην πορεία προς την ανακεφαλαιοποίηση.

Έχει επισημανθεί, ότι, αν συνεχιστεί η αύξηση των “κόκκινων” δανείων στο βαθμό που ήδη καταγράφεται και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, τότε τα κεφάλαια που έχουν προσδιοριστεί για την ανακεφαλαιοποίηση θα αποδειχθούν ανεπαρκή σε λιγότερο από δύο χρόνια, με αποτέλεσμα να χρειαστεί περαιτέρω ενίσχυση των τραπεζών με περισσότερα κεφάλαια.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων άγγιξε το 24% στο τέλος του Δεκεμβρίου 2012 - έναντι 16% τον αντίστοιχο μήνα του 2011 -, ενώ σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια προσεγγίζουν το ποσό των 55 δις ευρώ και που στην ουσία υπερβαίνουν το σύνολο των κεφαλαίων που έχουν υπολογιστεί για την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος. Η φάση σταθεροποίησης στην οποία εκτιμάται ότι βρίσκονται τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια σήμερα δεν αποκλείεται να ανατραπεί στο πρώτο εξάμηνο του 2013, εξαιτίας της εφαρμογής των ψηφισθέντων δημοσιονομικών μέτρων. Η σταθεροποίηση της οικονομίας και η βελτίωση των οικονομικών συνθηκών στη χώρα αποτελούν αναγκαίους παράγοντες για την ανάσχεση του φαινομένου. Όσο συνεχίζει να αυξάνει η ύφεση και η ανεργία τόσο η δημοσιονομική προσαρμογή γίνεται δυσκολότερη, οι δημοσιονομικοί στόχοι δεν επιτυγχάνονται και το τραπεζικό σύστημα δεν σταθεροποιείται.

Εν όψει των παραπάνω και σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο να αυξηθεί τελικά το συνολικό ποσό των αυξήσεων των μετοχικών κεφαλαίων, εκτιμάται ότι πολλές πλευρές του σχεδίου της ανακεφαλαιοποίησης θα χρειαστεί να επαναπροσδιοριστούν, γεγονός που θα έχει απρόβλεπτες συνέπειες και προεκτάσεις.

Με ανοιχτό να παραμένει το ενδεχόμενο να αυξηθεί το τελικό ύψος των συνολικών κεφαλαίων που θα χρειαστούν οι τράπεζες, και που θα ανατρέψει το σχεδιασμό για την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού τομέα,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Ποια τα σχέδια του υπουργείου για την αντιμετώπιση μιας τέτοιας κατάστασης;

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2013

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών